

Portugal

Specijalizirani sudovi - Portugal

Ova stranica pruža informacije o organizaciji specijaliziranih sudova u Portugalu.

Prvostupanjski sudovi (Tribunais judiciais de 1.ª instância)

Opći sudovi stalni su sudovi za građanske i kaznene stvari i imaju nadležnost nad svim predmetima koji se ne dodjeljuju drugim sudovima. To su u pravilu sudovi opće nadležnosti.

Također mogu postojati sudovi specifične nadležnosti (koji se bave predmetima utvrđenima prema primjenjivoj vrsti postupka) i specijalizirani sudovi koji se bave specifičnim predmetima (u skladu s primjenjivom vrstom postupka).

Sudovi sa specijaliziranom nadležnošću

Istražni kazneni sudovi (Tribunais de Instrução Criminal)

Uloga je istražnih kaznenih sudova provođenje kaznenih istraga te donošenje odluka o nastavljanju postupanja s predmetom i izvršavanju pravosudnih dužnosti povezanih s istražnim radnjama.

Obiteljski i maloljetnički sudovi (Tribunais de Família e Menores)

Nadležnost obiteljskih i maloljetničkih sudova obuhvaća sljedeće:

- odlučivanje o radnjama povezanim s građanskim statusom osoba: radnje povezane s rastavljanjem osoba i razdvajanjem vlasništva te razvodom, kao i sve povezane radnje, kao što su popisne i preliminarne radnje, radnje radi proglašenja ništavnosti ili poništenja građanskog braka te radnje i ovršni postupci povezani s uzdržavanjem između supružnika i bivših supružnika;
- odlučivanje o radnjama povezanim sa skrbništvom: odobravanje posvojenja, uređenje vršenja roditeljskih dužnosti i odlučivanje o predmetima povezanim s navedenim, službeno utvrđivanje majčinstva i očinstva te odlučivanje o osporavanju pretpostavljenog očinstva;
- odlučivanje o radnjama povezanim sa zaštitom interesa ugroženih maloljetnika: izdavanje naloga povezanih s maloljetnicima koji su žrtve zlostavljanja, napuštanja ili neimaštine ili koji se nalaze u situacijama koje dovode u opasnost njihovo zdravlje, sigurnost, obrazovanje ili moralnost, odnosno saslušanja i donošenje odluka o radnjama za zaštitu maloljetnika od zlostavljanja unutar obitelji ili ustanova koje skrbe o njima.

Sudovi za radne odnose (Tribunais de Trabalho)

U pogledu građanskih pitanja sudovi za radne odnose rješavaju, primjerice:

- predmete povezane s odnosima podređenih i nadređenih te odnosima uspostavljenima s namjerom sklapanja ugovora o radnom odnosu;
- predmete povezane s nesrećama na radu i profesionalnim bolestima;
- predmete koji nastaju između ustanova koje pružaju socijalno osiguranje ili obiteljske olakšice te njihovih korisnika, kada su povezana s pravima, ovlastima ili pravnim, regulatornim ili statutarnim obvezama objiju strana, ne dovodeći u pitanje nadležnost upravnih i poreznih sudova;
- građanske predmete povezane sa štrajkovima.

Trgovački sudovi (Tribunais de Comércio)

Trgovački sudovi posebno su nadležni za rješavanje:

- stečajnih postupaka, ako je dužnik trgovački poduzetnik ili ako stečajna masa uključuje trgovačko društvo;

- postupaka povezanih s izjavom o nepostojanju, ništavnosti i povlačenju izjave o osnivanju i statuta društva;
- radnji za obustavu ili poništavanje odluka društva;
- izvavnih radnji u kojima se prigovor odnosi na industrijsko vlasništvo, u bilo kojem predmetu za koji su odredbe utvrđene Zakonom o industrijskom vlasništvu.

Pomorski sudovi (Tribunais Marítimos)

Pomorski sudovi nadležni su za postupke koji se odnose na:

- nadoknadu štete koju su prouzročili ili pretrpjeli brodovi, brodice i ostala plovila ili koja je nastala zbog njihove pomorske uporabe u skladu s općim zakonskim uvjetima;
- ugovore za izgradnju, popravak, kupnju ili prodaju brodova, brodice i ostalih plovila, uz uvjet da su namijenjeni pomorskoj uporabi;
- ugovore o prijevozu morem ili ugovore o kombiniranom ili višemodalnom prijevozu;
- ugovore o osiguranju brodova, brodice i drugih plovnih objekata namijenjenih pomorskoj uporabi te njihovih tereta;
- hipoteke i povlastice povezane s brodovima ili brodicama, uz stvarna jamstva povezana s plovilima i njihovim teretom;
- građansku odgovornost u odnosu na onečišćenje mora i drugih voda pod njihovu nadležnošću.

Sudovi za izvršenje kazni (Tribunais de Execução de Penas)

Sudovi za izvršenje kazni posebno su nadležni za:

- odobrenje uvjetnog otpusta na slobodu (*liberdade condicional*) i odlučivanje o opozivu takvog otpusta;
- reviziju, proširenje i preispitivanje sigurnosnih mjera povezanih s internacijom neubrojivih osoba (*inimputáveis*);
- odobravanje uvjetnog otpusta (*liberdade para prova*) i odlučivanje o opozivu takvog otpusta;
- proglašenje završetka zatvorske kazne, kazne bez utvrđenog zakonskog vremenskog okvira (*pena relativamente indeterminada*) ili sigurnosne mjere povezane s internacijom.

Specijalizirani sud za intelektualno vlasništvo (Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual)

Ovaj sud zasjeda u Lisabonu i nadležan je za postupke povezane s autorskim i povezanim pravima, industrijskim vlasništvom, internetskim domenama, trgovačkim društvima i trgovačkim nazivima te žalbama na odluke koje proglašavaju Instituto Nacional da Propriedade Industrial (Nacionalni institut za industrijsko vlasništvo), Fundação para a Computação Científica Nacional (Zaklada za nacionalnu znanstvenu analizu) i Instituto dos Registos e do Notariado (Institut registara i javnih bilježnika).

Sudovi sa specifičnom nadležnošću:

Sudovi sa specifičnom nadležnošću rješavaju predmete utvrđene prema primjenjivom tipu postupka. Ne radi se o sudovima kao takvima, nego o odjelima okružnih sudova koji su podijeljeni na građanske odjele (*varas cíveis*), kaznene odjele (*varas criminais*), građanska vijeća (*juízos cíveis*), kaznena vijeća (*juízos criminais*), vijeća koja se bave manjim građanskim predmetima (*juízos de pequena instância cível*), vijeća koja se bave manjim kaznenim predmetima (*juízos de pequena instância criminal*) i izvršne sudove (*juízos de execução*).

Varas cíveis nadležni su za radnje za deklaratornu presudu čija vrijednost premašuje nadležnost žalbenog suda ako je zakonom propisana intervencija kolektivnog suda.

Varas criminais nadležni su, *inter alia*, za rješavanje predmeta kaznene prirode koji su pod nadležnosti kolektivnog suda ili suda s protom.

Juízos cíveis nadležni su za rješavanje sporova građanske naravi za koje nisu nadležni *varas cíveis* ni *juízos de pequena instância cível*. *Juízos criminais* posebno su nadležni za rješavanje predmeta kaznene prirode koji nisu dodijeljeni sudovima *varas criminais* i *juízos de pequena instância criminal*.

Juízos de pequena instância cível nadležni su za rješavanje građanskih predmeta skraćenim postupkom (*processo sumaríssimo*) te za građanske predmete za koje nisu utvrđene odredbe Zakonom o građanskom postupku, za koje vrijedi posebni postupak te za koje se ne može uložiti redovna žalba na odluku. *Juízos de pequena instância criminal* posebno su nadležni za rješavanje predmeta na koje se primjenjuje jedan od tri skraćena postupka (*processo sumário*, *abreviado* i *sumaríssimo*).

U sklopu izvršnog postupka, izvršni sudovi nadležni su za vršenje zadaća navedenih u Zakonu o građanskom postupku.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 15/11/2013